

Eettinen pähkinä

Miten välittää lääkehoitoa koskeva viesti toisen henkilön asioidessa asiakkaan puolesta?

Kysymys: Puolesta asioija hakee reseptilääkettä (esim. kipulääkettä) toisen asiakkaan puolesta Kela-kortin kanssa. Normaalisti toimittaisin vain pyydettyä lääkettä, mutta jos huomaan, että samana päivänä on määrätty antibiootti, koen ammattieettiseksi velvollisuudeksi saattaa asian potilaan tietoon. Usein antibiootti tulee kuitenkin aloittaa heti, eikä potilas aina välttämättä itse tiedä kaikista lääkkeistä, joita lääkäri määrää.

Miten siis tulisi menetellä, että potilas ei jää ilman informaatiota, mutta en myöskään riko tietosuojaa?

Herättikö kannanotto ajatuksia tai mielipiteitä? Lähetä postia neuvottelukunnalle.

Ammattieettiselle neuvottelukunnalle voi lähettää kannanottopyyntöjä apteekkitoimintaan liittyvistä eettisistä kysymyksistä (info@apteekkariliitto.fi).

Neuvottelukuntaan kuuluvat TT, yliopistonlehtori **Janne Nikkinen** (puheenjohtaja), farmaseuttinen johtaja **Charlotta Sandler** (pääsihteeri), proviisori **Johanna Salimäki** (sihteeri), apteekkari **Sari Eerikäinen**, apteekkari **Leena Penttilä**, proviisori **Johanna Kaasinen** ja farmaseutti **Kirsi Kotokorpi**.

Vastaus: THL:n sähköisen lääkemääräyksen toimintamallin mukaan apteekki voi toimittaa potilaan puolesta asioivalle lääkkeet vain, jos tämä osaa riittävän tarkasti yksilöidä ostettavat valmisteet. Kela-kortin näytöllä asiamies saa vain sen lääkkeen, mitä pyytää, eikä muista lääkkeistä tule keskustella.

Jos asiakas olisi antanut asiamiehelle kirjallisen tai sähköisen valtuutuksen apteekkiasiointia varten, olisi kokonaislääkityksestä keskustelu mahdollista samalla tavalla kuin asiakkaan itsensä kanssa. Tässä tilanteessa apteekilla olisi huomattavasti paremmat mahdollisuudet varmistua lääkkeen oikeasta ja turvallisesta käytöstä huomioiden lääkkeen käyttäjän lääkeshoidon kokonaisuus ja muut sairaudet, olettaen että puolesta asioija tuntee potilaan lääkeshoidon, osaa ottaa siihen kantaa ja/tai toimii viestin välittäjänä.

Jos potilas on ainoastaan luovuttanut Kela-korttinsa asiamiehelle reseptilääkkeen hakemiseksi, jää hän monesta apteekissa tapahtuvasta lääkehoitojen onnistumisesta ja turvallisuudesta varmentavasta keskustelusta paitsi. Asiakas saattaa tietysti olla tietoinen hänelle määrätystä antibiootista ja voi olla, että se on kirjoitettu varalle. Mutta on yhtä lailla mahdollista, että asiakas ei tiedä tai ole ymmärtänyt, että hänelle on määrätty myös antibiootti, joka tulisi aloittaa pian. Terveyskeskuksen pitäisi informoida asiakasta määrättyistä lääkkeistä, mutta aina tieto ei kulje saumattomasti. Asiakas ei välttämättä itse tiedosta, että apteekki ei voi hoitaa hänen resepti- ja lääkeasioitansa samalla totutulla tavalla hänen puolisonsa kanssa kuin hänen itsensä kanssa. Tästä syystä olisikin tärkeää herkästi muistuttaa sähköisen tai kirjallisen valtuutuksen tarpeesta, jos henkilö ei tilapäisesti tai pysyvämmmin pysty itse asioimaan apteekissa. Jos puolestaan asioija on esimerkiksi taksikuski tai muu vieraampi henkilö, jolle asiakas on antanut Kela-korttinsa kertaluonteista asiointia varten, ei valtuutusta tietenkään kannata suosittelaa.

Kun apteekissa koetaan eettiseksi velvoitteeksi keskustella asiakkaan lääkeshoitoon liittyvästä asiasta tai saattaa jokin asia asiakkaan tietoon, eikä asiamiehellä ole apteekkiasioinnin valtuutusta, on paras pyrkiä hoitamaan asia suoraan asiakkaan itsensä kanssa puhelimitse. Jos tämä ei ole sillä hetkellä mahdollista, asiamiestä voi pyytää välittämään asiakkaalle soittopyynnön apteekkiin.

On paras pyrkiä hoitamaan asia suoraan asiakkaan itsensä kanssa puhelimitse.